

פרשת ראה

למה "ראה" באלול?

את פרשת ראה קוראים תמיד או בשבת מברכים אלול, או בשבת ראש-חודש אלול. ולכאורה הרי ראשי התיבות אלול הם "אני לדודי (ואחר כך) ודודי לי", כלומר עניינו של חודש אלול הוא עבודה מלמטה למעלה, שהאדם מתעורר מעצמו להתקרב לקב"ה. ואילו בפרשת ראה מודגשת ה'המשכה' מלמעלה למטה, "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה".

ניתן לראות כיצד כל מילה בפסוק זה מבטאת המשכה מלמעלה למטה:

'ראה' – בראייה תופסים מיידית את הכל (שלא כבשמיעה), זהו אופן של מלמעלה למטה.

'אנכי' – מילה זו רומזת על מהותו ועצמותו של הקב"ה, "אנכי מי שאנכי", דרך התנשאות, מלמעלה למטה.

'נותן' – נתינה היא תמיד 'מלמעלה למטה'.

'לפניכם' – פירושו לפנימיותכם, שקודם חודר העניין פנימה, ורק אז מתפשט לחיצוניות, זה הדרך בה מגיעים הדברים מלמעלה למטה.

'היום' – מורה על אור וגילוי, וזו גם מילה שחז"ל משייכים אותה לנצחיות, "עד היום הזה", זאת מכיוון שזה בא מלמעלה.

'ברכה' – היא מלשון 'המשכה', מלמעלה למטה, ועד לשלמות הברכה ממדרגה סתומה כל כך שנראית כהפך הברכה.

אז למה קוראים את פרשת ראה בקשר עם אלול?

יש את שניהם

לכאורה אפשר להסביר זאת בכך שחודש אלול מכיל את שני אופני העבודה, שכן הוא מהווה את חשבון הנפש לכל השנה כולה. החשבון מתחיל מהזמן הקרוב – עבודת הקיץ, זמן של אור וחום, שאז, כפי שמוסבר בחסידות, העבודה היא 'מלמעלה למטה', כפי הסדר בפסוק "דודי לי ואני לו", וממשיך לחורף, זמן של חושך וקור, עבודת 'מלמטה למעלה', שתחילתה בחודש אלול, "אני לדודי ודודי לי".

לעומת זאת, עבודת ההכנה לשנה הבאה מתחילה גם היא מהזמן הקרוב, מעבודת 'מלמטה למעלה' של החורף הקרוב, וממשיכה לקיץ – עבודת 'מלמעלה למטה'.

הדבר מתבטא בשני ימי ראש חודש, כאשר הסוף של חודש אב, ל' מנחם-אב, שייך לקיץ, ובא' אלול מתחילה ההכנה לחורף. כשחל ל' מנחם-אב בשבת (כמו בשנת תנש"א בה נאמרה השיחה), מודגש עוד יותר שאנחנו במצב של 'מלמעלה', קדושה – שבת, ובא' אלול – שהוא יום חול, מתחילים 'לברר' את העולם. לכן בל' מנחם-אב קוראים את פרשת ראה שעניינה 'מלמעלה למטה'.

אבל מסתבר יותר לומר שפרשת ראה שייכת גם לעבודה של 'מלמטה למעלה'. זאת, הן משום שהיא קשורה תמיד לחודש אלול, והן משום שגם חודש מנחם-אב מזלו אריה, ראשי תיבות: אלול, ראש השנה, יום הכיפורים, הושענא רבא, כלומר שגם הוא קשור לתחילת עבודת החורף, 'מלמטה למעלה'. ובפרט שהיא נקראת בסיום החודש – שהרי מט"ו מנחם-אב מתחילים לאחל כתיבה וחתומה טובה – דבר הקשור לחודש תשרי בו העבודה היא באופן של "אני לדודי". גם תוכן סיום הפרשה, בעניין חגי החורף, מורה על העבודה של 'מלמטה למעלה'.

לכתחילה באופן של גאולה

באלול למעשה יש 3 עניינים – "אני לדודי", "דודי לי", ובעיקר החיבור של שניהם יחד. מעלת העבודה באופן של "אני לדודי", שהיא על ידי עבודת האדם מצד עצמו, וההישגים הרוחניים שמשיגים בעבודה זו לא באים כ"לחם חסד" ונקלטים בו בפנימיות. מעלת "דודי לי" היא שמתגלה דרגה גבוהה בהרבה באלוקות. והשלמות האמיתית היא בחיבור, כשגם עבודת האדם מצד עצמו היא מעל מדידה והגבלה. זאת מאחר שמציאותו האמיתית של היהודי היא מלכתחילה 'מלמעלה', שכן נשמתו היא "חלק אלוקה ממעל ממש" והיא מאוחדת בתכלית עם הקב"ה.

הדבר מרומז ב 5 הפסוקים בהם רמזים ראשי התיבות של אלול: תורה ("אנה לידו ושמתי לך"), תפילה ("אני לדודי ודודי לי"), וצדקה ("איש לרעהו ומתנות לאביונים"), חדורים בעבודת התשובה ("את לבבך ואת לבב") ועד הגאולה ("אשירה לה' ויאמרו לאמר").

כאשר העבודה של "אני לדודי" חדורה בתשובה וגאולה, הרי היא מתחילה מראש באופן שמעל כל מדידה והגבלה. זהו גם הקשר בין פרשת 'ראה' לאלול: כדי שעבודת אלול, 'אני לדודי', תהיה כראוי היא צריכה להיות באופן שלכתחילה האדם יהיה מעל ההגבלות. ואת זאת אומרת לו פרשת 'ראה': "ראה" – עליך להיות בדרגת 'ראיה', "אנכי" – מבטא, כאמור, דרגה גבוהה באלוקות, "אנכי מי שאנכי", "נותן" – נתינה בעין יפה, "לפניכם" – בפנימיותכם, "היום" – באופן גלוי ונצחי, "ברכה וגו'" – הן ברכות גלויות והן ברכות גבוהות יותר ממדרגה 'סתומה' כל כך שנראית כהפך הברכה. כלומר: צריך לדעת שבפנימיותנו ניתן הגילוי הגבוה של בחינת "אנכי מי שאנכי", ועל ידי זה נעשית כללות העבודה מלמטה למעלה באופן נעלה ביותר.

עבודה "של שבת"

כשא' דראש חודש אלול חל בשבת – מודגש יותר שעבודת האדם מתחילה מלכתחילה באופן נעלה יותר, למעלה ממדידה והגבלה, שכן מצבו של היהודי בשבת הוא נעלה יותר ממצבו בימות החול, וכך מתחיל ה"אני לדודי" מראש באופן נעלה יותר, ומשפיע גם על היום השני של ראש חודש.

כשראש-חודש חל בשבת, הרי מודגש ביום זה שהוא שבת יותר מאשר שהוא ראש-חודש – הן בתפילות שהן תפילות שבת ואילו ראש-חודש מוזכר רק בתוספת בתפילה, הן בברכת המזון בה תוספת השבת קודמת לשל ראש-חודש, ובפרט בקידוש בו לא מוזכר בכלל ראש-חודש, ובברכות ההפטר – למרות שהפטרה היא בעניין ראש-חודש, הרי הברכות החותמות הן מעניין שבת בלבד.

גם בבריאה קדמה השבת לראש-חודש – על השבת נאמר שהיא "קדמה לעולם", בעוד שעל ראש-חודש כתוב "משבחר הקב"ה בעולמו קבע בו ראשי חדשים". אם כן עבודת האדם בראש-חודש אלול צריכה להיות לכתחילה באופן של "שבת"! למעלה לגמרי מהעולם, אך להמשיך זאת בתוך העולם. זאת, בפרט כשפרשת-השבוע היא ראה – שבחינת 'אנכי מי שאנכי' ניתנת בפנימיות באופן של נצחיות, ובמצב כזה עובד האדם את עבודתו בעולם.

הכל צועק משיח

עבודה באופן כזה לאמיתותה שייכת רק בגאולה. שכן רק משיח, שהוא "יחידה הכללית" מגלה בכל יהודי את מציאותו האמיתית, את בחינת ה"יחידה" שבו המאוחדת בתכלית עם הקב"ה.

ומכיוון שכבר כלו כל הקיצין וסיימו את כל העבודה הדרושה להבאת הגאולה, ונמצאים בשנה של "תהא שנת אראנו נפלאות" וכבר ראו בה נפלאות הן בנוגע לפרט והן בנוגע לכלל, ובפרט ברוסיה בה נפתחו השערים ומאפשרים ליהודים לקיים תורה ומצוות, עד שאפילו הפצת המעיינות יש שם ובעיר הבירה מוסקבה מתכנסים שלוחי חב"ד כדי להוסיף ביתר שאת בהפצת המעיינות.

אם כן חודש אלול, שהוא חודש החשבון של השנה, 'צועק', את הסך הכל של החשבון – עד מתי?! הייתכן שבחודש אלול של שנה כזו משיח עדיין לא בא? לא מספיק ששומעים ומבינים שהנה זה משיח בא, אלא צריך כבר לראותו בעיני בשר, באופן של "ראה" את המשיח – בלשון הווה ובלשון ציווי!

כל ענייני היום 'צועקים משיח': השבת – שנמשלה לגאולה, ראש-חודש – שחידוש הלבנה בה רומז להתחדשותם של ישראל בגאולה, ובפרט שהוא בסמיכות לחודש מנחם אב – שמו של משיח, ומזלו אריה – על שם "בוא אריה ויבנה אריאל", ופרשת ראה – המלמדת על גאולה באופן של ראה, ומסתיימת בצווי על חג הסוכות שמסתיים בשמיני עצרת – ושמיני הוא הרי מספר ששייך לגאולה.

גם בהפטרה מודגשת הגאולה, וזאת גם כשראש חודש חל בשבת וקוראים את ההפטרה של ראש חודש - "כאיש אשר אימו תנחמנו כן אנכי אנחמכם ובירושלים תנחמו", "שמחו את ירושלים וגילו בה", "והביאו את כל אחיכם מכל הגויים גו' בית ה' " ועוד, כשגם הסיום הוא בענייני גאולה.

לפרסם!

יש לפרסם ולעורר בכל מקום אודות העבודה המיוחדת של חודש אלול המרומזת בחמשת ראשי התיבות הנ"ל – תורה, תפילה, גמילות חסדים, תשובה וגאולה. ומתוך הדגשה מיוחדת על הגאולה, כך שכל ענייני העבודה חדורים בגאולה, ומתוך ציפייה לה. ובמיוחד על ידי לימוד התורה בענייני הגאולה ובית המקדש. **צריך לפרסם בכל מקום, ובדברים היוצאים מהלב, שהקב"ה אומר על ידי עבדיו הנביאים לכל אחד ואחת מישראל "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה" – עד שהיום ממש רואים את הגאולה האמיתית והשלימה.**

גם מי שעדיין לא קלט זאת בשכלו, וקשה לו עם זה – גם הוא צריך לעסוק בעבודת פרסום זו במסגרת משפחתו וסביבתו כולה, שהרי סביבתו לא אשמה שבשכלו זה עדיין לא נקלט... וסוף סוף יתקבלו הדברים גם אצלו בפנימיות. ויהי רצון שמיד נזכה לגאולה, בפרט שזה בא מתוך אמירת 'לחיים' בהתוועדות חסידית. 'לחיים' – להתברך כולנו כאחד בכל הברכות באופן של "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה" כולל ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה ועד הברכה העיקרית - הגאולה האמיתית והשלימה "לעיני כל ישראל", וכל הקהל עונה "אמן".

כל אחד חייב לפרסם (מדברי הרבי בשיחה)

להכריז ולפרסם בכל מקום – בדברים היוצאים מן הלב – שהקב"ה אומר (על ידי עבדיו הנביאים) לכל אחד ואחת מישראל "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה", ועד שהיום ממש רואים בעיני בשר ברכת הגאולה האמיתית והשלימה.

[ויש להוסיף ולהדגיש שההכרזה והפרסום של כל הנ"ל צריכה להיות גם על ידי אלה שטוענים שעדיין לא נקלט עניין זה (בשלמות) בהבנה והשגה והכרה שלהם, שמכיוון שגם אצלם ישנו עניין האמונה בשלמות, יכולים (ובמילא צריכים) הם לפרסם הדברים לאחרים, החל מבני ביתו (שבוודאי אינם צריכים "לסבול" מזה שעדיין לא הונח הדבר בשכלו), וכל אלה שנמצאים בסביבתו, כל אחד ואחת מישראל, ובודאי שעל ידי ההשתדלות המתאימה יתקבלו הדברים ויפעל פעולתם, כולל גם אצל המכריז והמפרסם, שיוקלט אצלו בפנימיות וכו'].

"המעשה הוא העיקר" - ההוראות לפועל שמביא הרבי בשיחה

לעשות את עבודת חודש אלול לכתחילה באופן של מלמעלה – כפי שהיא חדורה בעבודת התשובה ובגאולה.

לפרסם ולעורר בכל מקום על העבודה של חודש אלול כפי שהיא רמוזה בחמשת ראשי התיבות של 'אלול' - תורה, תפילה, גמילות חסדים, תשובה וגאולה.

להדגיש במיוחד את הגאולה, כך שכל ענייני העבודה חדורים בגאולה, ומתוך ציפייה לה, ובמיוחד על ידי לימוד התורה בענייני הגאולה ובית המקדש.

להכריז ולפרסם בכל מקום (וגם מי שלא קלט זאת עדיין חייב בפרסום!) שהקב"ה אומר על ידי עבדיו הנביאים לכל אחד מישראל "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה", ועד שהיום ממש רואים בעיני בשר את הגאולה האמיתית והשלימה.